

Als ik in gedachten de 25 jaren van mijn rekenlinialenhobby de revue laat passeren, word ik me meer en meer bewust van het feit dat ik deel uitmaak van een heel select gezelschap deskundigen die allen tezamen een geweldige prestatie hebben geleverd in het samenbrengen van voorwerpen en documentatie, en het doen van historisch onderzoek op een terrein dat cultureel, maatschappelijk, technisch en wetenschappelijk een brede en diepe invloed heeft gehad. Honderden interessante artikelen zijn gepubliceerd, veel boeken zijn verschenen, collecties in veel uiteenlopende thema's zijn tot stand gekomen. Wat een geweldige bijdrage is dit alles geweest met betrekking tot het vastleggen van de geschiedenis van het rekenen met een rekenliniaal - een

geschiedenis die globaal 350 jaar beslaat, van ca. 1625 tot ca. 1975.

Ondanks dit positieve beeld ben ik toch van mening dat we meer structuur moeten aanbrengen in de wegen die we bewandelen. Ik wil die structuur uitzetten in een twaalfpunt, met parallel daaraan het voorstel op tafel leggen, dat we gezamenlijk proberen deze punten aan te pakken en de gewenste inhoud te geven. We hebben daartoe mijns inziens de kwaliteit in eigen "Kring", en onze relatie met onze buitenlandse verzamelvrienden zal het daarenboven mogelijk maken hen daarbij te betrekken.

De twaalf punten zijn de volgende, hier kort geformuleerd:

- 1) Een lijst samenstellen van productiefirma's en wederverkopers uit alle landen waar deze actief zijn geweest.
- 2) Van elk van deze firma's een korte beschrijving opstellen in 1 à 3 blz. van hun geschiedenis en activiteiten.
- 3) Een overzicht geven van de voorwerpen in codenummer die door deze firma's op de markt zijn gebracht.
- 4) Een lijst samenstellen van vakgebieden waarvoor rekenlinialen zijn ontworpen en vervaardigd, met daaraan toegevoegd een beschrijving van de technische problemen en achtergronden die daarbij aan de orde zijn en welke formules de basis zijn voor de schalen die voor die vakgebieden zijn ontworpen.
- 5) Een overzicht opstellen van de rekenlinialen die gerekend kunnen worden tot de vakgebieden genoemd in 4).
- 6) Een overzicht geven van de ontwerpers van rekenlinialen, voor zover deze achterhaald kunnen worden via historisch onderzoek, met daarbij de rekenlinialen en vakgebieden waarop die betrekking hebben.
- 7) De octrooibureaus in diverse landen raadplegen met betrekking tot de in die landen toegekende octrooien op het gebied van de rekenliniaal en het omschrijven van die octrooien in een beknopte omvang.
- 8) Een chronologisch overzicht opstellen van de belangrijkste punten in de historische ontwikkeling van de geschiedenis van de rekenliniaal van ca. 1600 tot op heden.
- 9) Een overzicht opstellen van plaatsen (musea, personen) waar gegevens toegankelijk zijn op basis van aanwezigheid in natura of in digitale vorm, dit om de mogelijkheid te openen bronnen te raadplegen bij het uitvoeren van historisch en technisch onderzoek.
- 10) Een lijst samenstellen van alle bekende handleidingen naar type rekenliniaal en gebruikte landstaal.
- 11) Een overzicht geven van alle boeken die op één of andere manier betrekking hebben op het thema rekenliniaal of aanverwante onderwerpen.
- 12) Een overzicht opstellen van artikelen gepubliceerd in de recente tijd zowel als in het verre verleden.

Waar in al deze punten steeds slechts het woord "rekenliniaal" is gebruikt spreekt het vanzelf dat ook bedoeld wordt: schijf, wals, cylinder, horloge en schuifkaart waar deze gebaseerd zijn op de logaritmische lijn.

Ik hoop dat dit voorstel ter discussie komt in onze jaarvergadering in december en dat we gezamenlijk tot het besluit komen dat we een organisatie opzetten om tot verwezenlijking van deze punten te komen. De rekenliniaal is in de achter ons liggende eeuwen in hoge mate veronachtzaamd wat betreft het vastleggen van de historische ontwikkeling. Wij als "Kring" zijn in staat dit recht te zetten. Het zal enkele jaren van inspanning kosten, dat is zeker. Maar het zal ons tenslotte de voldoening geven dat we een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan deze zo belangrijke geschiedschrijving. Ons nageslacht zal ons daarvoor later zeer dankbaar zijn.